

GEMEENSCHAPSANALYSE

COMMUNITY ASSESSMENT

WAT?

Gemeenschapsanalyse is het systematisch in kaart brengen van de behoeften, sterktes en context van een gemeenschap, waarbij de leden zelf ook betrokken worden bij het verzamelen, interpreteren en terugkoppelen van de bevindingen om gerichte gezondheidsinterventies te ontwikkelen.

VOORBEELD

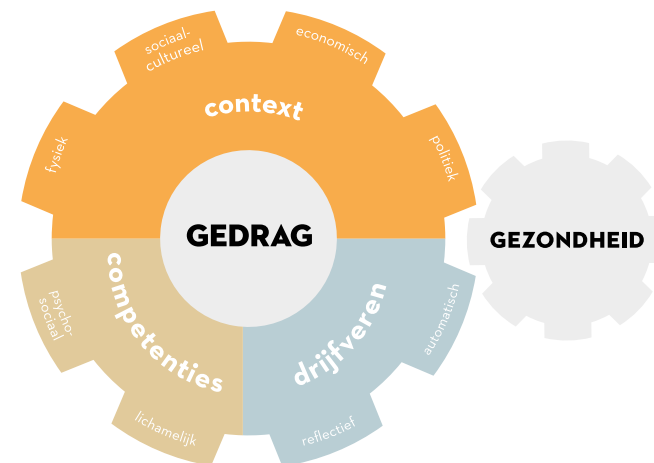
Een team van gezondheidswerkers verzamelt samen met scholen en ouders informatie over de eet- en beweeggewoonten van kinderen om beter te begrijpen wat hen helpt of tegenhoudt om gezond te leven. Bewoners van een wijk brengen in kaart waar én waarom veel mensen roken in hun buurt, om samen ideeën te ontwikkelen voor een rookvrijere leefomgeving.

SPEELT IN OP DEZE GEDRAGSDETERMINANTEN:

fysieke **context** sociaal-culturele **context** economische **context** politieke **context**
reflectieve **drijfveren** psychosociale **competenties**

De techniek kan in eerste instantie leiden tot verschillende soorten veranderingen in de omgeving. Zo kan het **aanbod** of de **inrichting** van de leefomgeving worden aangepakt. De heersende **sociale normen** of **sociale en culturele invloeden** kunnen ook worden beïnvloed. Vervolgens kan in de economische context gekeken worden naar de **betaalbaarheid** en **marketing** van producten en diensten, terwijl binnen de politieke context de aandacht kan gaan naar de relevante **regels**, **beleidsaanbevelingen** of **ideologische standpunten** die de gezondheid beïnvloeden.

Daarnaast kan de techniek ook de psychosociale competenties versterken door gemeenschapsleden actief te betrekken bij het verzamelen en interpreteren van gegevens uit de gemeenschap. Dit vergroot hun **kennis** en inzicht in de lokale gezondheidsproblemen én de **risicoperceptie**.

WANNEER WERKT HET?

Gemeenschapsanalyse is het meest effectief wanneer de gemeenschap actief wordt betrokken bij de dataverzameling, de interpretatie en de terugkoppeling van de resultaten. Dit verhoogt het draagvlak, maar zorgt ook voor meer eigenaarschap in de gemeenschap en een grotere kans op een blijvende verandering. Daarnaast verhoogt de kwaliteit van het nieuwe beleid doordat meerdere perspectieven en beleidsvoorstellen worden ingebracht. Gemeenschapsanalyse is ook nodig wanneer een gemeenschap impact zal ondervinden van (een gebrek aan) beleidsmaatregelen. Expertbegeleiding, bijvoorbeeld door lokale gezondheidswerkers, kan de kwaliteit van de analyse versterken. De techniek werkt goed in gemeenschappen waar al een zekere mate van participatiebereidheid is. Idealiter worden de bevindingen van de gemeenschapsanalyse duidelijk teruggekoppeld naar de gemeenschap en vertaald naar concrete acties of beleidsaanbevelingen die aansluiten bij de lokale behoeften.